

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка та організація виробництва»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Тривалість викладання	11 чверть
Заняття:	
лекції:	2 години
практичні заняття:	1 година
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <http://do.nmu.org.ua/course>

Кафедра, що викладає Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Викладач:
Тимошенко Любов Вікторівна
Доцент, канд. екон. наук, доцент

Персональна сторінка
<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/timoshenko/timoshenko.php>

E-mail:
Tymoshenko.L.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Економіка та організація виробництва» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо ролі сфери енергетики у розвитку економічної системи країни, особливостей функціонування енергопідприємств на ринку, формування і використання виробничих засобів, трудових ресурсів, визначення поточних витрат і

застосування методів ціноутворення, формування фінансових результатів діяльності енергопідприємств на ринку і використання фінансових ресурсів для їх розвитку.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – оволодіння теоретичними знаннями з економіки й організації виробництва, формування сучасного економічного мислення та набуття практичних умінь і навичок щодо застосування набутих компетентностей для обґрунтування рішень у процесі здійснення професійної діяльності.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з принципами організації та засадами функціонування енергопідприємств;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами організації виробничого процесу;
- навчити здобувачів вищої освіти теоретико-методичним основам формування основних та оборотних засобів виробництва та визначати показники їх використання;
- навчити здобувачів вищої освіти теоретико-методичним основам організації роботи персоналу та визначати показники продуктивності праці й оплати праці на підприємстві за різними системами;
- навчити здобувачів вищої освіти сутності та особливостям формування поточних витрат і ціноутворення в електроенергетиці та визначати показники, що характеризують собівартість і ціну;
- навчити здобувачів вищої освіти теоретико-методичним основам формування фінансових результатів діяльності підприємств та визначати показники, що характеризують результативність господарювання підприємств.

3. Результати навчання

Маючи уявлення про принципи господарської діяльності в ринковій економіці, засади функціонування підприємств традиційної та відновлюваної енергетики в Україні, особливості формування засобів виробництва, характеристики персоналу, особливості формування поточних витрат і ціноутворення, а також фінансових результатів діяльності енергопідприємств виявляти навички визначати показники використання основних і оборотних засобів, продуктивності і оплати праці, собівартості та ціни, результативності господарювання підприємств традиційної та відновлюваної енергетики в Україні.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1 Підприємство: принципи організації та функціонування.
Основні суб'єкти та принципи господарської діяльності в ринковій економіці.
Види підприємницьких структур та об'єднань у відповідності до законодавства України.
Особливості підприємств традиційної і відновлюваної енергетики та основні чинники, що визначають їх виробничу структуру.
2 Організація виробничого процесу
Виробничий процес та його основні складові.
Види виробничих процесів.
Основні принципи раціональної організації виробництва та виробничий цикл.
Організація виробничого процесу в часі та просторі.
Види спеціалізації підприємств та типи організації виробництва.
3. Основні засоби підприємств традиційної і відновлюваної енергетики.
Економічна сутність, систематизація та структура основних засобів.
Організація обліку та оцінка основних засобів.
Види зносу основних виробничих засобів.
Сутність процесу амортизації та методи нарахування амортизаційних відрахувань.
Показники наявності, стану та ефективності використання основних засобів.
Капітальні інвестиції, джерела фінансування відтворення основних засобів у ринковій економіці.
4. Оборотні засоби підприємств традиційної і відновлюваної енергетики
Призначення, склад, класифікація, структура оборотних засобів.
Кругообіг, стадії кругообігу оборотних фондів.
Нормування оборотних засобів.
Джерела формування та поповнення оборотних коштів.
Показники ефективності використання оборотних засобів та шляхи їх покращення.
5 Персонал та ефективність праці
Класифікація і характеристика кадрів (персоналу)
Планування чисельності працівників на підприємствах традиційної і відновлюваної енергетики
Продуктивність праці персоналу підприємств та резерви її підвищення.
6 Організація оплати праці
Сутність, функції заробітної плати та принципи її формування.
Склад та структура заробітної плати.
Форми та системи оплати праці.
7 Поточні витрати та ціноутворення в електроенергетиці
Економічна сутність поточних витрат
Класифікація витрат і структура собівартості
Напрямки зниження витрат енергопідприємства

Сутність, роль та функції ціни в ринковій економіці.
Види цін та методи ціноутворення.
Особливості ціноутворення в електроенергетиці.
8 Фінансові результати діяльності підприємств традиційної і відновлюваної енергетики
Вартісна оцінка обсягів виробництва.
Економічний склад прибутку, джерела його формування.
Основні напрямки використання прибутку.
Рентабельність, як відносний показник діяльності енергопідприємств, її види та методи розрахунку
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
Ознайомлення з особливостями функціонування підприємств традиційної і відновлюваної енергетики та організацією виробництва
Визначення та аналіз показників ефективності використання засобів виробництва
Визначення та аналіз показників продуктивності і оплати праці працівників підприємств традиційної і відновлюваної енергетики
Визначення та аналіз собівартості за економічними елементами витрат, результатів господарської діяльності підприємств традиційної і відновлюваної енергетики

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

На практичних заняттях необхідні калькулятори.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Бонус	Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні		
58	40	30	2	100

Практичні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування студентів згідно плану теоретичного курсу та самостійної роботи.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку, здійснюється підсумкове оцінювання – комплексна контрольна робота (ККР), яка містить завдання, що охоплюють ключові результати навчання. Кількість конкретизованих завдань ККР відповідає відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР забезпечує індивідуалізацію завдання.

Білеті являють 2 відкритих запитання і задачу. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 30 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями.

Правильно вирішена задача оцінюється в 40 балів, причому:

- 40 балів – відповідність еталону, з одиницями виміру;
- 25 балів – відповідність еталону, без одиниць виміру або помилками в розрахунках;
- 15 балів – незначні помилки у формулах, без одиниць виміру;
- 5 балів – присутні суттєві помилки у рішенні;
- 1 бал – наведені формули повністю не відповідають еталону;
- 0 балів – рішення не наведене.

Максимальна кількість балів за диф. залік: 100

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення

авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

8 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Податковий Кодекс України. Документ 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Закон України «Про підприємництво» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
4. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор Видавництво, 2016. 378 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf>
5. Добрянська Н. А., Лагодієнко В. В., Торішня Л.А. Перспективи використання відновлювальних джерел енергії в Україні. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 2. С. 206 – 213. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/ujae_2020_r02_a25.pdf
6. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. К.: КІП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27463/1/Ekonomika_i_organiz_vyrob.pdf
7. Івашків І. М., Стефанишин Л. С., Король С. В. Економічні передумови використання відновлювальних енергетичних ресурсів на вітчизняних підприємствах в умовах розвитку зеленої енергетики. Агросвіт. 2020. № 13-14. С. 61–65. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13-14_2020/10.pdf
8. Чорна М. В., Смірнова П. В., Бугріменко Р. М. Управління витратами: навч. посіб. 2017. 166 с. URL: <http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Upravlyannya-vitratami-CHorna-M.-V..pdf>

Допоміжні

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге видання. К.: Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
2. Завербний А.С. Інноваційно-енергетична складова економічної безпеки української економіки: проблеми та перспективи розвитку. В: О.В. Прокопенко ред. Управління інноваційною складовою економічної безпеки: у 4-х томах. Т. І. Теорія та методологія управління інноваційною складовою економічної безпеки Суми: ТОВ «Триторія». 2017. С.73-83. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/66704/5/Prokopenko_Tom_I.pdf.pdf
3. Гончарук І.В. Моделювання та прогнозування рівня енергетичної незалежності агропромислового комплексу України на засадах сталого розвитку. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8254>
4. Стахурський В.О. Економіка енергетики та організація виробництва. К. : НУХТ, 2012. 153 с.
5. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств, представлені на сайті

Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: www.smida.gov.ua

6. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
7. Нормативні документи сайту Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua>.
8. Матеріали Державного комітету статистики України (в тому числі його регіональних відділень). URL: www.ukrstat.gov.ua.